บทที่ 5
การอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

- <u>การอนุรักษ์ทรัพยากรประมง</u> หมายถึง การนำเอาทรัพยากรประมงมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยืดอายุการใช้งานให้ยาวนานที่สุดดังนั้น การใช้ทรัพยากรประมงจึงต้องกระทำด้วยความฉลาด แต่ไม่ได้หมายความว่าจะเก็บรักษาสิ่งเหล่านั้นไว้โดยมิได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์

- ทรัพยากรประมง หมายถึง สัตว์น้ำทุกชนิดที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินชีวิตซึ่งได้แก่ กุ้ง หอย ปู ปลา และสัตว์เลื้อยคลานที่เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น จระเข้ เต่า กบ

การอนุรักษ์ทรัพยากรประมง มีอยู่ 2 แนวกว้างๆ คือ

- 1.<u>ทำให้มีเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่เดิม</u> โดยการใช้ความรู้หรือเทคนิคต่างๆเพื่อเพิ่มเติมหรือทดแทนทรัพยากรประมงที่ใช้ไป เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การผสมเทียมสัตว์น้ำ การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงในแม่น้ำ เป็นต้น

- 2. ป้องกันและระมัดระวังการใช้ของที่มีอยู่ให้มีใช้อย่างสม่ำเสมอและยาวนานรวมทั้งการดัดแปลงและแปรรูปทรัพยากรสัตว์น้ำส่วนที่ไม่ได้ใช้ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ขึ้นมาอีก เช่น เปลือกกุ้งที่เหลือจากการแกะกุ้งในอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องก็นำไปใช้ทำอาหารสัตว์ เกล็ดปลาใช้ทำเครื่องประดับบ้าน เป็นต้น

สาเหตุที่ต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

- 1. ภาวะการจับสัตว์น้ำเกินกำลังผลิต
- 2. ภาวะน้ำเสีย น้ำเสียที่เกิดจากแหล่งชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งอื่นๆ
- 3. ป่าชายเลนและปะการังถูกทำลาย
- 4. การเพิ่มจำนวนของประชากร
- 5. วิธีการทำประมง การทำประมงมีหลายวิธี ในแต่ละวิธีย่อมมีประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำที่แตกต่างกันไป เช่น การใช้อวนลากหน้าดิน ซึ่งมีประสิทธิภาพในการจับปลาสูงสุด

- 5. วิธีการทำประมง การทำประมงมีหลายวิธี ในแต่ละวิธีย่อมมีประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำที่แตกต่างกันไป เช่น การใช้อวนลากหน้าดิน ซึ่งมีประสิทธิภาพในการจับปลาสูงสุด
- 6. สาเหตุอื่นๆ เช่น การใช้ระเบิด หรือการใช้สารพิษในการทำประมง

แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

- 1. การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 2. ทำนุ บำรุง รักษา และปรับปรุงถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ
  - 2.1 เร่งดำเนินการรังวัด ปักเขตที่หลวง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ราษฎรบุกรุกแหล่งน้ำ
  - ขุด ลอก คู คลอง หนอง บึง บริเวณที่ตื้นเขินให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัยของสัตว์น้ำ

- ป้องกันมิให้น้ำเกิดมลพิษ
- กำหนดพื้นที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำให้เหมาะสม เช่น ป่าไม้ชายเลนจะเป็นที่วางไข่และตัวอ่อนของสัตว์น้ำได้ใช้เป็นที่หลบภัยจากกระแสน้ำและคลื่นที่รุนแรง แหล่งปะการังจะเป็นแหล่งหลบซ่อนตัวของตัวอ่อนของสัตว์น้ำ

- 3. จัดตั้งสถานีเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 4. สำรวจแหล่งทำประมงเพิ่มเติม
- 5.การป้องกันและปราบปรามผู้จับสัตว์น้ำผิดวิธี
- 6.ปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในชุมชนต่างๆให้เป็นแหล่งผลิตปลาแก่ประชาชน
- 7. กำหนดเขตห้ามจับสัตว์น้ำ
- 8. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจถึงผลดีของการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

อุปสรรคในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

- 1. ความไม่เข้มงวดของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- 2. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย
- 3. ขาดความร่วมมือที่ดีจากประชาชน
- 4. กฎหมายล้าสมัย